

# NATAFELEN HEILIGE HUISJES

BETTY VAN DER KAMP PAULINE KICK JANKE KLOMPMAKER

De Galerij, Drachten  
20 december 2003 t/m 24 januari 2004

installaties van  
Betty van der Kamp  
Pauline Kick  
Janke Klompmaker

Wat voor de een heilig is, kan voor de ander heidens zijn. Wat de ene mens bescherming biedt, is voor de ander een aanleiding tot agressie. Een heilig huisje is onaantastbaar en kwetsbaar tegelijk.

Na een Bourgondische maaltijd staan alleen de glazen nog op tafel. De wereld en haar taboes zijn al ter sprake gekomen, maar nu - met enkel wijn en kaarslicht - is het tijd voor ontboezemingen. Grenzen vervagen, schatkamers gaan open en o, o, als we maar niet te veel prijs geven... ..

Drie beeldendkunstenaars zetten hun heilige huisjes neer. Stevige bouwsels soms beschermd door een slotgracht, maar ook ijle contouren waar alles en iedereen doorheen kan. Het onaantastbare blijkt kwetsbaar te zijn. Het suikerzoete heeft ook vlijmscherpe kanten. En wat toegankelijk oogt blijft gesloten.

Herinneringen verkleuren of slijten, er vallen gaten in, de tafel raakt langzaam leeg. De kaarsen blijven branden, maar inmiddels kijken we over de vlammen heen. Kijken in elkaars ogen. We moeten wel toegeven dat niets zo veranderlijk is als onze heilige huisjes.

Margriet Westerhof  
beeldendkunstenaar  
neerlandicus



*na-te-el-af-en-nel-fan-laf-tal-aan-een-ene-elf-lat-nat-ten-tel-nee-taf-fat-alt-taal-teen-neet-*

*Janke Klompmaker*

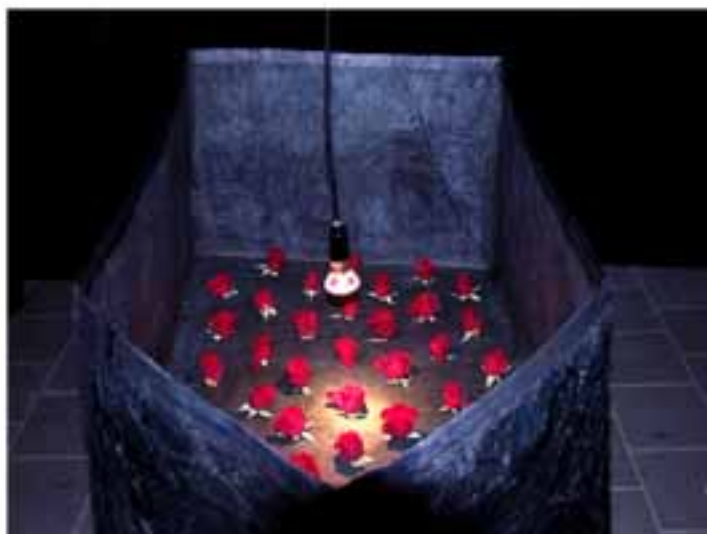
Het trage vergeten van geluk

Kom ik zal je trager maken,  
Hurk onder de treurwilg van mijn zorgen, zie  
Hoe langzaam hij fonteinen van verdriet  
Vergiet  
En hoor hoe één na één de blaren en de dromen  
Vallen,vallen van de bomen.

*Herman de Coninck*

Uit: de Gedichten

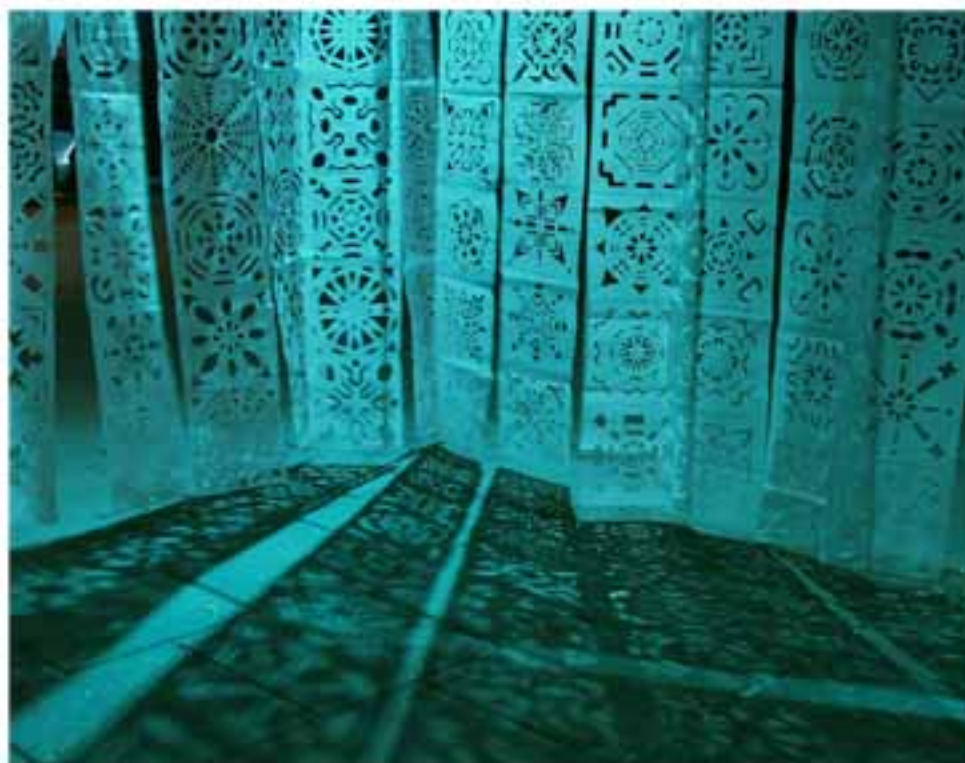
*Amore Dolore*  
Janke klompmaker



-taan-naaf-leen-laan-elan-neen-flat-elft-feta-taft-eten-neef-enen-tafa-fata(morgana)-telen-

Kun je wonen in het woord 'huis'? Nee, dus. Je woont in je lijf, of nog preciezer: in je hoofd. Als een oester zijn schaal, hebben wij mensen harde, weerstandskrachtige delen nodig om ons te beschermen tegen de buitenwereld: een skelet, een huis. We zijn vergankelijk, we zijn hier maar voor even. De dichter Faverey heeft het over 'een kortstondige huid over het zijnde.' Misschien heeft god ons wel nodig, omdat er anders niemand is om te kijken, om de werkelijkheid te (her)scheppen. Kunstenaars *maken* de wereld zo goed als nieuw. Maar ook kijkers naar kunst en lezers van literatuur zijn 'creatief', want zij scheppen zelf het kunstwerk waar ze naar kijken, of dat ze lezen. "Iedereen eet van mijn lieveling", dicht Bernlef.

*Love is in the air*  
Janke Klompmaker



*-flan (frans)-fanta (zwak,want merknaam)-lente-tafel-laten-lanen-netel-talen-neten-falen*

*Pauline Kick*

Ik kijk , bekijk, dichtbij en toch.....  
Binnengelaten, maar buitengesloten, vol, maar voel me leeg.  
Licht, maar geeft geen verlichting.  
Ik loop rondom, er is geen begin en geen eind, alleen maar.....eindeloos.  
Bekend, maar.....vreemd.  
De binnenkant van je eigen "heilige huisje", of is het alleen een buitenkant.  
Ontoegankelijk, buitengesloten kun je langzaam ontwaren.....  
Gevormd door een eigen herinnering.

Zichtbaar  
Onzichtbaar  
Waar is de tijd  
Hier is de tijd.



*Hier is de tijd*  
Pauline Kick



*-tefal (zwak,want merknaam)-lenen tanen-elfen-fanaten-aflaten- elften aaneen- talent-*

Taal is vorm *en* inhoud. Het mooist vind ik de taal die een achterliggende betekenis, een diepere gedachte blootlegt. Door de kieren van de taal zie je de wezenlijke inhoud, wat er zich van binnen afspeelt: de angst, de hoop, de ideeën en de idealen van de mens.

“Language is a special extension of the power of seeing, in as much as it can make visible not only the already visible world, but through it the invisible world of relations and affinities.” (Marianne Moore) Dit geldt evenzeer voor andere vormen van kunst. Het zijn lessen in kijken, een uitbreiding van ons gezichtsvermogen.

Dat is de functie van een kunstenaar.

*Open huis*  
Pauline Kick



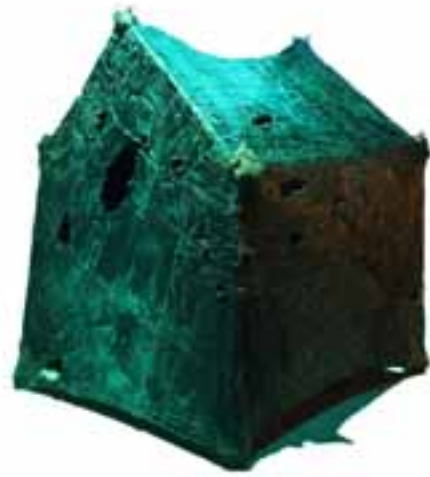
*-latent-annalen-tafelen-elfant(eigen schepping)-natafelen-na-te-el-af en-nel-fan-laf-tal-aan-*

*Betty van der Kamp*

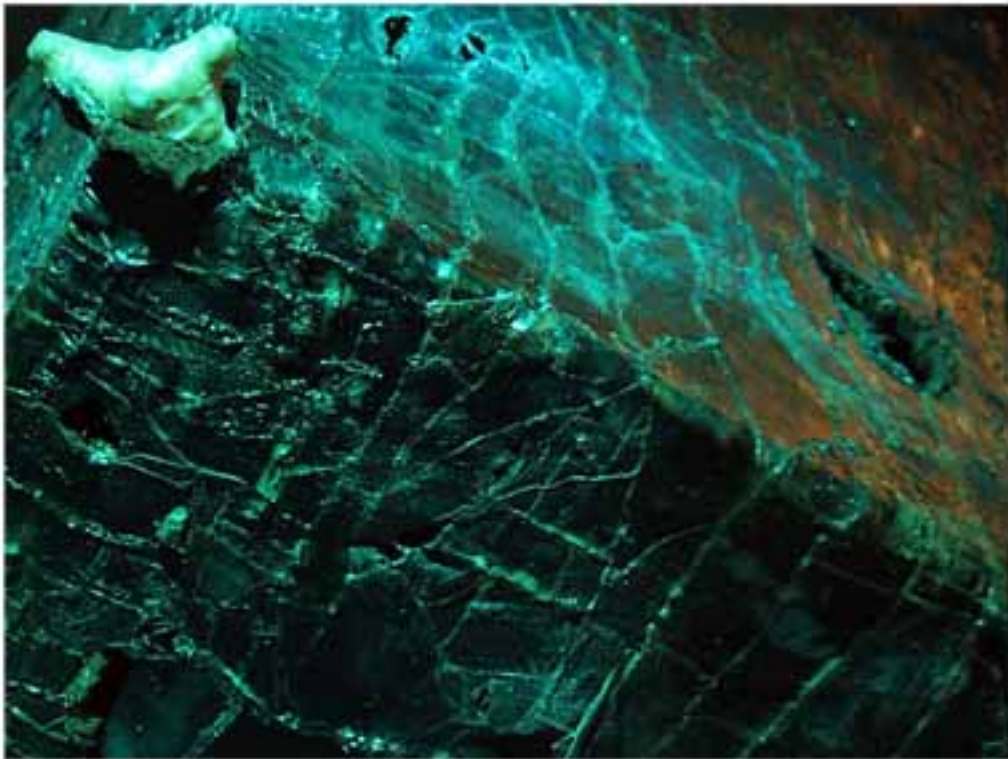
Waar ik in geloof en dat wat mij dierbaar is, vraagt om voortdurende waakzaamheid en bescherming. Een solide huisje, heilig huisje. Maar tot mijn afgrijzen en opluchting blijken er af en toe gaten in die pantsers te vallen.

Afgrijzen, omdat weer is gebleken hoe onvolkomen die verdediging blijkt te zijn. Opgelucht, omdat het in zo'n dicht huis veel te benauwd is.

Wellicht heet dit vervallen en repareren van de heilige huisjes wel: leven.



*Malgre Tout*  
Betty van der Kamp



*-een-ene-elf-lat--nat-ten-tel-net-fel-lef-nee-fee-taf-fat-alt-taal-teen-neet-teef-eelt-*

Wat mij vooral hoopvol stemt, is het besef dat de 'software': de ideeën, de relaties en de liefdesverhoudingen, achteraf wel eens de 'hardware' zouden kunnen blijken te zijn, en de 'hardware': de huizen, de steden en het lichaam, de 'software'. Al deze gedachten gaan door me heen, terwijl ik over de tentoonstelling loop. Ik vind de positieve en negatieve afbeelding van de huistorens op de uitnodiging heel mooi. Doet me denken aan torens die bijna tot in de hemel reiken: aan de torens waarmee ze vroeger burchten bestormden; aan kuise kathedralen; aan de torens van San Gimignano; aan Manhattan (de Twin Towers, die op de kaart een trio vormen).

*ondanks alles* (nauwelijks hoorbare kinderliedjes).  
Betty van der Kamp



*-taan-naaf-lee -laan-elan-neen-flat-elft-feta-taft-eten-neef-enen-tafa-fata (morgana)-flan-*

Wat zijn 'heilige huisjes'? Dingen van jezelf, waar niemand aan mag komen, waar niemand binnen mag komen. Of, omgekeerd, dingen die je moet neerhalen, als ze je vrijheid beperken, of als je er aanstoot aan neemt. Dat betekent ook dat je je eigen huisjes moet kunnen relativeren. Je moet open kunnen staan voor andere opvattingen dan de jouwe. De gevaarlijkste heilige huisjes zijn dan ook de ideologieën; de -ismes, zoals islamisme, kapitalisme, communisme enzovoort. Ze hebben zelfs de hemel al gereserveerd, dat wil zeggen: in reservaten verdeeld. Iedere ideoloog heeft zich verschanst in zijn eigen waan. Terwijl het mooie van ideeën nu juist is, dat ze elkaar beïnvloeden, zoals de kunstenaars op deze tentoonstelling dat doen. Zoals de dichter zegt: 'Er is alles in de wereld/het is alles'.



*zonder titel*  
Betty van der Kamp



*-fanta (zwak,merknaam)-telen-lente-tafel-laten-lanen-netel-talen-neten-neet-tenen-falen-*

Wij deden vroeger een taalspelletje: wie de meeste nieuwe woorden kon maken uit een gegeven woord. Werkwoordsvormen waren niet toegestaan, leenwoorden alleen als ze tot de verbeelding spraken. Neem het woord 'natafelen', één van de thema's van deze tentoonstelling.

Deconstructie, heet dat toch? Met een beetje goede wil kun je er zeventig woorden van maken. Het is als een prisma. Er zijn mensen die denken dat je op deze manier de totale werkelijkheid kunt weergeven. Letters zijn dan de atomen van een (re-)construeerbare werkelijkheid. Ik zou taal niet zo letterlijk willen nemen. Taal beeldt weliswaar, in een oneindige reeks van mogelijke woorden en zinnen, de werkelijkheid af (wat dat ook moge zijn), maar het is meestal slechts een middel. Het is zoals de dichter Kouwenaar zegt: "Op het woord 'stoel' kun je niet zitten."

*Deelnemende kunstenaars:*

Janke Klompmaker, Groningen.  
Pauline Kick, Hemrik  
Betty van der Kamp, Gorredijk

colofon:

tekst inleiding: Margriet Westerhof  
begeleidende-tekst/tekst: Sjoerd van Meteren  
tekening omslag: Pauline Kick  
fotografie: Paul Uithol  
lay-out: Betty van der Kamp  
Gorredijk 2004

Dit boekje kwam tot stand naar aanleiding van de expositie  
Natafelen Heilige Huisjes in de Galerij van de Lawei te Drachten.

Datum: 20 december 2003 tot en met 24 januari 2004.